

Woensdag 17 november 2012.

Ook deze morgen vroeg film ik nog patiënten die voor het eerst sinds lang weer kunnen zien. Het is telkens een ontroerend tafereel als ze blij én ziende het consultatielokaal verlaten.

King hangt de sockets en maakt de verbindingen. Ik begin aan de installatie in het cafetariagebouwje dat ze hier ook 'le bureautique' noemen. Men wil hier opleidingen geven, onder andere in het gebruik van computers. Het gebouw heeft dienst gedaan en zal daarnaast ook als cafetaria dienst doen in de toekomst. Patiënten en hun familie of bezoekers zullen hier wat versnaperingen kunnen kopen, zeep, wat noodzakelijke prullen, ... Omdat we onvoldoende schakelaars hebben om ook in dit gebouw te installeren zijn we verplicht om de draden zo te verbinden dat er altijd licht is in het gebouw telkens de generator draait. Gelukkig verbruiken spaarlampen niet al teveel elektriciteit. Volgend jaar zullen we dan de schakelaars installeren.

Tegen 14u. liggen de kabels en zijn de gaten voor de 'boites d'encastrement' gekapt. King zal die vast cementeren. Hij is klaar met zijn werk. 't Is te zeggen: in enkele kamers kan hij de sockets niet hangen omdat er nog geen plafond is. De schrijnwerkers zijn daar nu aan bezig. King zal dan morgen die laatste sockets ophangen.

We leggen een voedingskabel tussen het depot (cement, benzine, diesel, afvoerpijpen en goten, ...) en de 'bureautique'

Voilà, alle leidingen liggen op hun plaats. King cementeert nu nog alle boites vast in de muren. Tegen morgen zitten die goed vast en kunnen we hier de installatie afwerken.

Deze voormiddag heb ik, ferm theatraal, King serieus onder zijn voeten gegeven omdat hij, ondanks mijn regelmatige herhalingen, toch weer drie verbindingen gemaakt heeft, open en

bloot, terwijl we toch meer dan voldoende aftakdozen ter beschikking hebben. Ik heb hem na dat 'piece de théâtre' gedurende goed een uur straal genegeerd en hoop dat hij het nu begrepen heeft. Elektriciteit is gevaarlijk als je geen voorzorgen neemt.

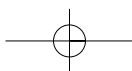
Rond 16u. voelde ik wat ambetantigheid in mijn maag. Na ons werk heb ik dan maar, om mijn maag niet al teveel te belasten, een colaatje gedronken. Coca-Cola is echt overal: in de hemel in de hel en op alle plaatsen, je vindt het hier nu zelfs op de dagelijkse markt in de cité. Rond 20u., na een douche waaronder ik stond te schudden en te beven als een mannetje met de ergste vorm van parkinsonisme, heb ik in vier ferme gulpen mijn maag leeggekotst.. Daarna heb ik enkel nog wat water gedronken en geen avondeten gegeten.

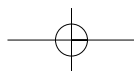
"Heb je koorts? Heb je pijn?" "Nee, 't zal wel geen malaria zijn. Laat ons nog wat afwachten." Ik voelde mij absoluut niet in vorm maar om te zeggen dat ik me ziek voelde, nee, dat zeker niet.

Rond 21.30u. komen de reizigers weer thuis. Het was een helse tweedaagse langs bijna onbestaande wegen. Ze kenden uren tijdsverlies: negentien omgevallen bomen moesten verwijderd worden waaronder één bij nacht. Die was echter niet te verwijderen. Ze hebben dan maar de bagagedrager van de 4x4 verwijderd en gegraven zodat ze onder de boom konden door rijden. Uiteindelijk zijn ze, na nog een forse regenbui verwerkt te hebben, om 2u. 's nachts in Mende aangekomen.

De sleutels van de logeurs in het nieuwe administratieve gebouw.

Bijna alle kamers van het nieuwe administratief gebouw worden ingenomen door de

schrijnwerkers en metsers die op de campus actief zijn. Twee kamers worden door patiënten van Herman Burvenich in beslag genomen. Al van daags voor wij de werken in dat gebouw aanvatten, hebben we alle logeurs ervan verwittigd dat alle kamers heel de dag niet op slot mochten zijn want dat wij ten allen tijd toegang wilden hebben tot alle kamers. Je gelooft het of niet: elke dag opnieuw en dan nog meer dan eens per dag moesten we hen erop attent maken dat er weer een deur op slot was en wij dus ons werk niet vlot konden verder zetten. Of we nu een scène maakten of niet: geen avance. Dan werd de deur gedwee geopend, we kregen wel eens excuses maar het gebeurde ook meer dan eens dat de logeur met de sleutel weg was. Met dan als excuus: "Ja, maar... men zou wel eens aan mijn spullen kunnen zitten!" Of ook: "Ik was dat rats vergeten." En: "Ik heb mijn sleutel aan mijn broer gegeven en hij is nu naar de markt."

Gesloten deuren? Waar is de sleutel? 't Is een dagelijkse confrontatie.

De 'doop' van Benoit.

16/10/2012:

Naar het 'Centre de Santé' van Mende,
90 kilometer ver.

Gezien de afstand en de voorzienbare hindernissen (het regenseizoen is pas begonnen!) wordt het vertrek om 8u. voorzien. Ik ben om 6u., bij zonsopgang, opgestaan en sta al klaar met mijn rugzakje voor mijn 'doop' in de brousse van de Sankuru. Ik heb voorzichtigheidshalve twee Imodium pilletjes geslikt om onderweg geen toilet te moeten gebruiken.

Om 10u. is eindelijk de hele bende verzameld. Rik en Yves denken hier: "Uiteraard om

10u., dat is goed op tijd!" Twee lokale dokters, Lucien en André, vertrekken met de motor. Tien anderen stapelen zich met hun bagage en wat logistiek materiaal op in de 4x4 Toyota. Daarbij komen ook nog vier stevige jongens, de 'aide chauffeurs' met machetes, een bijl, wat schoppen en een reusachtige kettingzaag.

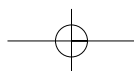
De wegen zijn hier smalle zandpistes (de mensen stappen achter elkaar) en ze zijn dikwijls diep uitgeërodeerd door de tropische stortregens. Regelmatig belemmeren omgevallen bomen een vlotte passage. De vier jongens hebben dus hun handen meer dan vol met delven, kappen en zagen.

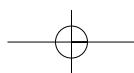
Af en toe ontmoeten wij een fietser, beter gezegd een voetganger die een overbeladen fiets voortduwt. Het is een ambulante commerciant.

We rijden nu eens door het woud, dan weer door de savanne. De baan wordt breder wanneer we dorpen doorkruisen. Dat zijn niet meer dan uitgestrekte verzamelingen van lemen hutjes met daken van stro of bladeren. De kinderen lopen met de auto mee en roepen ons na: "Docteur Yvè!". Het krioelt van de kinderen. Hoe verder wij raken, hoe nieuwsgieriger naar die blanke bezoekers gekeken wordt.

Om 15u. bereiken wij het eerste 'Centre de Santé': een gebouwtje van amper tachtig vierkante meter. Ze hebben daar enkele geneesmiddelen en een enthousiaste verpleger.

Aan de elfde omgevallen boom gekomen, een dikke, breekt de (enige) ketting van de zaag tijdens het zagen. Opgeven? Redelijkheid is een zwak argument wanneer we met zoveel hoop verwacht worden en met zoveel zin vooruit willen. Na amper een half uur hebben

wij de boom omzeild via een zelfgecreëerde laterale weg.

We hebben 8u. gereden, het is donker. Nog een boom belemmert ons de weg. Omdat het te moeilijk is om die boom in stukken te zagen, graven de 'aide chauffeurs' de weg onder de boom dieper uit zodat de 4x4 eronderdoor kan rijden. Bij een volgende boom duiken plots vier kerels op met artisanale hakbijlen en machetes. De twee dokters die met hun motor voorop reden, hadden in het dorp verderop onze komst aangekondigd.

Om niet met achttien personen in de auto te moeten kruipen, gaan Lucien, Yves en ik met een zaklamp te voet naar het dorp. Een prachtige wandeling met de vreemde nachtelijke geluiden van het regenwoud. Jawel, het regenwoud! Een stevige onweer met stortregens, veel gedonder en bliksemschichten overvalt ons plots.

Wij komen om 2u. 's nachts druipnat in het dorp aan. Na een ellendig parcours met 19 bomen die de weg versperden, komen wij eindelijk in het slapende Mende aan waar een paar geduldige bewoners ons opwachten om ons naar een hut begeleiden. Wij hebben de afstand Katako-Kombe tot Mende afgelegd aan een gemiddelde 'snelheid' van 6 kilometer per uur.

Na een lauwe pint kruipen wij in ons bed. Jawel, een écht bed met een muskietennet! Wat een onverwachte luxe in dit godverlaten dorp. Eindelijk kunnen we slapen.

Om 6u. reeds staan zowat alle dorpsbewoners aan ons venster. Wij hebben geen vier uur geslapen. Na een summier toilet en een even summier ontbijt worden wij ontvangen, eerst door de kinderen, dan door de lokale overheid. Terwijl de dokters aan het werk gaan, wandel ik in het dorp. Het ganse dorp is

zorgvuldig proper geveegd, dit is het eerste dagelijks werk. Ook hier zijn er zeer veel kinderen. Ze zijn in lompen gekleed en bekijken ons een beetje schuchter. Heel wat van die kinderen zien er ondervoed uit. Oudere jongens willen mij een papegaai verkopen.

De terugreis verloopt, dank zij het 'baanbrekend' werk van de heenreis, bijna twee keer sneller.

Eén passagier is erbij gekomen: Yves heeft als dank voor het bezoek een geitje meegekregen.

Benoit Braeckman, oktober 2012.

Zagen niet mogelijk? Graven dan maar!

